

Zeldzame en schaarse soorten in de provincie

Voor dit overzicht is gebruik gemaakt van de websites www.waarneming.nl en www.trektellen.nl. We hebben geprobeerd zo volledig mogelijk te zijn, maar de kans blijft groot dat we enkele boeiende waarnemingen gemist hebben. Waarvoor bij dezen onze excuses. In totaal werden er in 2018 in de provincie Groningen 302 soorten (minus exoten) gezien.

Zwarte Rotgans

Op 27 en 28 maart werden tenminste twee vogels op de kwelders van de Noordpolder gezien.

Witbuikrotgans

Op 27 en 28 mei werd een solitaire vogel gezien op de kwelders ter hoogte van de Ruidhorn. Bij grote verplaatsingen van Rotganzen komt het vaak voor dat er Witbuikrotganzen tussen zitten, ditmaal vloog er op 2 januari en 1 oktober een vogel mee met de Rotganzen.

Roodhalsgans

Van 21 februari tot in ieder geval 2 maart was er een vogel aanwezig rond het Zuidlaardermeergebied. Op 31 maart zat er eentje op de Doldardkwelders en tot slot nog een vogel in het Jaap Deensgat van 17 tot 19 mei.

Ross' Gans

Op 15 november zaten 3 Ross' Gans bij Den Horn. Dezelfde groep zat langere tijd in De Onlanden, maar verbleef dus ook een middag in

Groningen. Op 19 december werd er exemplaar gevonden in de Wildervanksterdallen. De vogel bleef tot en met 22 december aanwezig.

Sneeuwgans

Een overvliegende Sneeuwgans werd op 24 juli gezien bij Electra. Een andere vogel hield zich van 5 tot en met 16 augustus op in weilanden bij de Lettelberter Petten.

Taigarietgans

In totaal werden er 23 vogels gemeld op verschillende locaties in de provincie. Fraai waren de 16 vogels die van 4 tot en met 14 maart rond Harkstede verbleven.

Dwerggans

De eerste Dwerggans van het jaar werd op 5 maart gevonden bij Borgercompagnie. Op 6 april werden er 5 vogels langsvliegend gezien vanaf de Noordkaap; eveneens een overvliegende vogel werd op 7 oktober gezien in het Lauwersmeer. Hierna werden nog vogels ter plaatse gezien op 10 december in de Garrels-

weerster Kloostermolenpolder en nabij Slochteren van 29 december tot in het nieuwe jaar.

Witoogend

Op 14 april werden twee vogels gezien vanaf het gemaal in de Westerbreekstermadepolder. De vogels werden ook nog gezien op 16 april. Op 19 juni werden er nog 2 vogels gevonden bij Tetjehorn.

Ringsnaveleend

De vogel, die in 2017 werd gevonden op een plasje bij Appingedam, keerde dit jaar terug. Vanaf 7 januari tot en met 4 april verbleef de vogel op dezelfde plas als een jaar eerder.

Ijseend

In totaal werden 7 Ijseenden gezien. Het merendeel werd gezien vanaf de Rottums. De andere vogels waren een vogel in de Ruidhorn vanaf 1 tot en met 4 januari en een vogel in de Eems op 19 januari.

Ijsduiker

Een Ijsduiker vloog op 25 oktober langs Lauwersoog. De enige andere waarneming betreft een dode vogel die op 26 januari werd gevonden op de kwelders van de Lauwerpolder.

Stormvogeltje

Eind oktober werden er twee Stormvogeltjes gezien. De eerste kwam op 24 oktober langs Lauwersoog en op 27 oktober vloog een exemplaar langs Rottumeroog.

Vaal Stormvogeltje

Deze soort wordt vrijwel uitsluitend langs de kust gezien tijdens of na een noordwesterstorm. Aangezien

Ralreiger Onnerpolder 12 mei

Foto: Guido Meeuwissen

Zwarte Ibis Veenhuizerstukken 30 april

Foto: Nico de Vries

er de laatste jaren weinig noordwesterstormen zijn, blijft het aantal geziene exemplaren laag. In de periode van 22 september – 25 oktober werden er slechts 9 exemplaren gezien. De meeste waarnemingen komen vanaf Lauwersoog.

Noordse Stormvogel

De enige twee levende vogels werden op 1 oktober langsvliegend gezien vanaf Rottumerplaat. In de provincie Groningen werden in 2018 spijtig genoeg meer dode vogels gevonden dan levende vogels gezien.

Grauwe Pijlstormvogel

Op 1 oktober werd een Grauwe Pijlstormvogel gezien vanaf Rottumerplaat. Erg leuk was de vogel die op 11 december langs Lauwersoog vloog. Pijlstormvogels zijn uiterst schaars op de Waddenzee.

Zwarte Ooievaar

In 2018 werden er weer meer dan 40 gezien. De eerste dateert van 13 april en de laatste werd op 25 sep-

tember gezien. De 7 vogels die op 2 augustus bij Ellersinghuizerveld zaten springen het meest in het oog.

Zwarte Ibis

2018 was een goed jaar voor de Zwarte Ibis in Groningen. Op 29 april werd een groep van 11 vogels gevonden in de Veenhuizerstukken. De groep vloog de volgende dag op door verstoring en keerde niet terug. Op 6 mei werd een solitaire vogel gevonden in de Koningslaagte, deze zat er tot en met 11 mei. Van 24 juli tot en met 5 augustus zaten er twee vogels in de Marumerlage en op 1 augustus ook nog twee vogels in de Breebaartpolder.

Woudaap

Op 25 juli werd 's ochtends in de schemer een vogel roepend gehoord in het Roodkeelplasje.

Kwak

Op 2 februari werd er al een vogel gezien in Oudezijk. Hierna waren er twee waarnemingen in mei, namelijk op de 16^e bij Oldekerk en op de

Kwak Onnerpolder Foto: Lennie de Vries 27 juni

22e bij Stedum. Op 27 juni was zat er een vogel in het Zuidlaardermeergebied en de laatste waarneming dateert van 23 augustus toen er een vogel over Harpel vloog.

Ralreiger

Ook dit jaar werd er een Ralreiger gezien in de provincie, maar in tegenstelling tot de laatste jaren was deze vogel slechts één dag aanwezig en wel op 12 mei bij de Osdijk in het Zuidlaardermeergebied. Het is alweer het 7e geval, waarvan vier in de laatste vijf jaar.

Grauwe Franjepoot Westerbroekstermadepolder 13 oktober

Foto: Gerrit Kiekebos

Koereiger

Op 15 en 16 augustus verbleven tot twee vogels in het Groningerdeel van het Lauwersmeer. Op 22 oktober werd een vogel gevonden bij het Tetjehorn, deze bleef uiteindelijk tot en met 6 november.

Kuifaalscholver

Op 31 oktober vloog een exemplaar langs Lauwersoog.

Steppekiekendief

Op 2 april werd de eerste vogel gezien. Daarna werden nog zeker 20 vogels gezien in de provincie. Het vrouwtje van het broedpaar was nog een tijdje aanwezig op de locatie waar ze vorig jaar hebben gebroed. Spijtig genoeg werd het mannetje niet meer gezien.

Kleinst Waterhoen

Het heeft er alle schijn van dat de Kleinst Waterhoenen weer tot broeden zijn gekomen rond het Zuidlaardermeer en het Dannemeer. Rond het Zuidlaardermeer waren zeker 5 zingende mannetjes aanwezig. Bij

het Dannemeer werd begin juni ook een zingende vogel gehoord en Woudbloem eind juni. Op 29 mei was er ook nog een roepende vogel aanwezig in een natuurgebiedje bij de Paddepoelsterbrug

Aziatische Goudplevier

Erg fraai was de Aziatische Goudplevier die op geluid werd gevonden bij de Kustweg in het Lauwersmeer. De vogel werd daarna nog kort gehoord op een akker in de buurt van de vondstplek, maar kon daarna niet meer worden gevonden. Het betreft hier pas het vierde geval voor de provincie.

Amerikaanse Goudplevier

Het blijkt dat eind mei een goede tijd is om deze soort te vinden in de Breebaartpolder. Dit jaar was het weer raak met een vogel die werd gezien op 25 en 26 mei. Het is de derde vogel in de afgelopen vijf jaar en grappig genoeg de tweede die op 25 mei werd gevonden. Het gaat hier om het zesde geval voor Groningen.

Morinelplevier

Het milde voorjaar resulteerde in weinig waarnemingen van Morinelplevieren. Het gros werd dit jaar in het najaar gemeld. Tussen 11 mei en 18 september werden 27 exemplaren gezien of gehoord.

Breedbekstrandloper

Er werden circa 10 verschillende exemplaren gezien. De eerste vogel werd gezien op 18 mei in de Breebaartpolder, waar op 8 september ook de laatste vogel van het jaar werd gevonden.

Gestreepte Strandloper

Net als het voorgaande jaar werden er weinig Gestreepte Strandlopers gezien. Op 1 mei zou een vogel aanwezig zijn geweest in enkele plasjes nabij Adorp. De overige waarneming betreft een vogel die van 15 tot en met 21 oktober voor de hut van de Westerbroekstermadepolder zat.

Terekruiter

Op 20 mei werd weer een Terekruiter gevonden in de Breebaartpolder, ditmaal slechts twee dagen aanwezig. Ook in juli werd er weer een vogel gevonden en wel op de 18^e. De laatstgenoemde vogel was aanwezig tot en met 25 juli. In de Breebaartpolder zit vrijwel elk jaar eind mei en midden juli een vogel. Het zou goed kunnen dat het telkens om hetzelfde exemplaar gaat.

Grauwe Franjepoot

2018 was geen goed jaar voor de Grauwe Franjepoot in Groningen. Er werden slechts 7 exemplaren gezien. De meeste waarnemingen kwamen uit het Zuidlaardermeergebied. Op 15 oktober werden daar zelfs nog twee vogels bij elkaar gezien.

Rosse Franjepoot

Alle waarnemingen werden gedaan langs de kust. Tussen 3 oktober en

11 december werden 4 vogels gezien, allen uit de omgeving van Lauwersoog.

Poelruiter

De enige waarneming van dit jaar is een exemplaar dat op 25 april kort aanwezig was in de Oostpolder.

Lachstern

Ook dit jaar doken de Lachsterns weer op in Oost-Groningen. De eerste vogels werden dit jaar gezien op 3 juli. Uiteindelijk werden er zeker 28 vogels gezien. In het voorjaar werden nog drie vogels gezien langs de kust.

Witwangstern

De kolonie van de Witwangsterns vestigde zich weer in het Zuidlaardermeergebied. In totaal werden 29 bezette nesten geteld. Door de uitermate warme zomer kwamen de meeste sloten echter droog te staan, waardoor er minder voedsel te vinden was. Uiteindelijk werden er toch nog enkele jongen groot gebracht.

Witvleugelstern

Er werden maximaal 7 vogels gezien in de provincie. Het is onduidelijk of het paartje dat in het Zuidlaardermeergebied zat ook tot broeden is gekomen, maar op 4 september was er wel een juveniele vogel aanwezig in het gebied.

Kleinste Jager

Door een gebrek aan noordwesterwind zijn Jagers schaars geworden. Er werden nog wel enkele Kleinste Jagers gezien op de Eems, Rottumerplaat en vanaf Lauwersoog. Ook in 2018 werden er weer exemplaren gezien in het voorjaar. Een groepje van drie vogels vloog op 25 mei langs de telpost in de Eemshaven, waar op 14 mei al een solitaire vogel langs was gekomen.

Alk

Op 24 oktober en 9 december werden Alken gezien vanaf Lauwersoog. Een unieke waarneming werd gedaan op 30 november toen een Alk over de binnenstad van Groningen vloog.

Zwarte Zeekoet

Op 11 november werd een vogel kortstondig gezien tussen Zwarte Zee-eenden vanaf Rottumerplaat.

Oehoe

De Oehoe van Lauwerszijl zat weer op zijn vaste stek. Echter werd de vogel vanaf mei tot en met november niet gezien. Wellicht dat er niemand zocht, maar vanaf december werd de vogel weer gezien.

Vale Gierzwaluw

Een Vale Gierzwaluw werd op 15 oktober gezien op de Eems. De vogel vloog in zuidwestelijke richting, maar kon later niet worden opgepikt. Indien aanvaard betreft de vogel het tweede geval voor de provincie Groningen.

Bijeneter

De waarnemingen van Bijeneter in Groningen betreffen vaak overvliegende vogels. Dit was in 2018 ook het geval. Op 8 mei werd een overvliegende gezien en gehoord boven Uithuizen, hierna volgde een groepje van 8 op 20 mei bij Oostwold en tot slot was er nog een roepende vogel op 27 mei vanaf de Kustweg.

Hop

Een Hop hield zich op 13 april op in een tuin bij Enumatil. Een vogel in Ulrum op 25 mei werd alleen overvliegend gezien. Op 31 juli was er nog eentje kort aanwezig in Winsum.

Draaihals

Het voorjaar wilde niet echt op gang komen, waardoor sommige soorten het bijna volledig lieten afweten. Eén van die soorten is de Draaihals. Ook in het najaar was de soort dungezaaid in de provincie. Uiteindelijk werden er slechts 10 Draaihalzen gezien. De Marnewaard en de Eemshaven blijven de beste plek voor de soort.

Hop Enumatil 13 april

Foto: Alwin van Lubeck

Roodpootvalk Finsterwolde 14 september

Foto: Gerard Westerhuis

Roodpootvalk

In het voorjaar willen er nog wel eens wat Roodpootvalken worden gezien bij een mooie zuidoostelijke stroming. Dit gebeurde begin en eind mei waardoor er menig Rood-

pootvalk werd gezien. In augustus en september werden ook nog enkele vogels gezien. Leuk was de juveniele vogel die van 14 tot en met 17 september rondhing bij Finsterwolde.

Kleine Klapekster Zuidbroek 6 juni

Kleine Klapekster

Op 6 juni werd een Kleine Klapekster gezien en gefotografeerd nabij Muntendam. De vogel was slechts een dag aanwezig. Het betreft hier het tweede geval voor de provincie Groningen.

Notenkraker

Op 31 oktober zou een exemplaar zijn gezien bij de Breebaartpolder.

Bonte Kraai

In 2018 waren circa 7 Bonte Kraaien aanwezig in de provincie. De beste plek was de Hornhuisterpolder waar zeker 4 vogels verbleven.

Pestvogel

Er werden meer dan 50 Pestvogels gezien. Desondanks waren er weinig exemplaren die langdurig aanwezig waren. De best bezochte vogels waren 4 vogels die zich van 14 tot en met 22 februari in Delfzijl bevonden.

Roodstuitzwaluw

De twee waarnemingen van afgelopen jaar komen van de telposten aan de noordkust. Op 8 mei passeerde een exemplaar de Eemshaven en op 13 mei vloog er eentje langs de Noordkaap.

Foto: Peter Harry Mulder

Sperwergrasmus in Meidoorn De Held Groningen 3 september

Foto: Rik Winters

Humes Bladkoning

Vanaf 19 december tot in het nieuwe jaar was een Humes Bladkoning aanwezig in Delfzijl. Het betreft het 9^e geval voor de provincie Groningen. In de laatste drie jaren zijn er 4 vogels gevonden; de soort lijkt de laatste jaren toe te nemen in Europa.

Pallas' Boszanger

Een zingende vogel werd gehoord en gezien op 18 februari bij Bour-tange.

Siberische Tjiftjaf

Op 21 en 22 oktober was een exemplaar aanwezig bij Plas Langebosch in Wildervank. Op dezelfde plek was op 11 december ook nog een vogel aanwezig. Verder werden er nog Siberische Tjiftjaffen gezien op Rottumeroog, in Winschoten en

Brittil op respectievelijk 27 oktober, 9 en 11 november.

Krekelzanger

Van 28 tot en met 29 juni was een Krekelzanger zingend aanwezig in een tuin in Kropswolde.

Sperwergrasmus

De beste plek in de provincie voor Sperwergrasmus is het Lauwersmeer. Ook afgelopen najaar werden op 16, 18 en 23 september weer vogels gezien en gehoord. Spectaculair was de vogel die op 3 september in een tuin in de wijk De Held in de stad Groningen werd gezien.

Taigaboomkruiper

Een Taigaboomkruiper bevond zich op 3 november in Robbenoort bij Lauwersoog. Op 5 december werd

er nog een vogel gezien op het Selwerderhof in de stad Groningen.

Zwartkeellijster

Van 24 januari tot en met 3 april was een jong mannetje Zwartkeellijster aanwezig in een tuin in Scheemda. Dankzij de gastvrije bewoners kon de vogel bij tijd en wijle prachtig worden gezien. Het betreft het derde geval voor de provincie.

Bonte Tapuit

Op 1 november werd een Bonte Tapuit gevonden op het westelijk terrein van de Eemshaven. Achteraf bleek dat de vogel ook al op 31 oktober aanwezig was. De Tapuit liet zich uiteindelijk zien tot en met 8 november. Het is een nieuwe soort voor Groningen (zie artikel in deze Grauwe Gors).

Zwartkeellijster Scheemda 5 februari

Foto: Thijs Glastra

Waterspreeuw

Een Waterspreeuw zou op 9 oktober bij de Hamburgervijver in de stad Groningen zijn gezien. Latere zoekacties leverden niks meer op.

Witkeelkwikstaart

Op 21 april werd een Witkeelkwikstaart gevonden aan de Zuiderhooijdijk in de Onnerpolder. De vogel was tot en met 9 juli aanwezig.

Gedurende de gehele periode was de vogel zingend aanwezig en ook baltzend met een Gele Kwikstaart vrouwtje. Indien aanvaard zou het een nieuwe soort voor Groningen betekenen.

Grote Pieper

In het voorjaar werden slechts twee vogels gezien. Het gros van de waarnemingen komt zoals altijd

uit het najaar. Daarbij worden de meeste exemplaren gezien langs de kust. De binnenlandwaarnemingen kwamen vanaf telposten Zuidveld en Langebosch.

Duinpieper

De soort is bijzonder schaars in Groningen. Afgelopen jaar was daarop geen uitzondering. In het voorjaar was er slechts één over-

vliegende vogel. Wel was er op 29 april een vogel ter plaatse in het Zuidlaardermeer. In het najaar waren er nog 6 overvliegende vogels.

Siberische Boompieper

De waarnemingen van deze soort kwamen van telpost Langebosch en de Kustweg op respectievelijk 15 september en 4 november.

Roodkeelpieper

In totaal werden 13 exemplaren gezien. Het betrof in de meeste gevallen overvliegende vogels. Interessant was de vogel die op 19 oktober op een nachtopname stond van een waarnemer in Beijum.

Roodmus

Het was een uitermate rustig jaar voor Roodmussen. In de periode eind mei tot midden juni werden er in de gehele provincie slechts 5 vogels gezien of gehoord.

Witstuitbarmsijs

Een jaar met veel Barmsijzen levert vaak ook wel enkele Witstuitbarmsijzen op in het land. Dit jaar was geen uitzondering en werden ze ook in Groningen gezien. Allereerst was er op 11 januari een exemplaar aanwezig in Beijum. De vogel bevond zich in een groep van tenminste 150 Barmsijzen. Op 1 en 2 maart was er ook nog een vogel aanwezig in het centrum van Winschoten.

Witbandkruisbek

Op 17 juli werd een dood exemplaar opgeraapt onder een raam in Haren.

Grote Kruisbek

Een overvliegende Grote Kruisbek werd op 23 maart gehoord bij Ter Borg in Westerwolde. Dit bleek vorig jaar met de invasie ook al een goede plek te zijn.

Europese Kanarie

In totaal werden 16 vogels gezien of gehoord. Langs de Kustweg werden meerdere vogels gezien en mogelijk heeft hier een paartje gebroed.

Grauwe Gors

Naast de gebruikelijke langstrekende vogels, werden er vanaf november meerdere groepen Grauwe Gorzen in de provincie gevonden. Opmerkelijk, want in de voorgaande jaren waren er slechts enkele vogels, terwijl het aantal nu boven de 100 vogels ligt.

Ortolaan

Er werden slechts vier vogels gemeld op de gebruikelijke manier. Tegenwoordig wordt er ook 's nachts veel geluid opgenomen om te zien wat er allemaal in de nacht pas-

seert. Zodoende werden er op 21 augustus en 5 september ook nog twee Ortolanen gemeld.

Dwerggors

Voor Groningse begrippen was het een goed jaar voor deze soort. Op 9 oktober werd een overvliegende vogel gezien vanuit de haven van Lauwersoog. Op 12 en 13 oktober was een vogel aanwezig op Rotterdammerplaat. Hierna werden nog exemplaren gezien op 16 oktober bij Sellingerbeetse en op 27 november in de Lauwerpolder. Echter de vogel die op 29 april in de Eemshaven werd gevangen was wel het hoogtepunt wat betreft deze soort.

Alwin van Lubeck, Groningen
alwinvlubeck@gmail.com

Dwerggors Eemshaven 29 april

Foto: Dick van der Velde

